

1881-2016 KAPUAVATÓ és az első kenyér ünnepe

NAGYBÁNYA, Teleki Magyar Ház
2016. október 16., vasárnap 16.00 óra

Felavatjuk a Teleki-ház 135 éves műemlék kapuját és kemencéjét

a kárpátaljai CREDO Együttes fellépésével

Kapuavató ünnepségre és az Első Kenyér Ünnepe...

... kerül sor **2016. október 16-án, vasárnap délután 16 órai kezdettel a Teleki Magyar Házban**, amikor ünnepélyes keretek között adjuk át a nagybányai és bányavidéki közösségnek a Teleki-ház 135 éves, 2009-2016 között restaurált történelmi kapuját és idén épült közösségi kemencéjét.

Vendégünk lesz a kárpátaljai **CREDO Együttes!** Ünnepi áhitatot tart **Bak Lászlóné Major Enik** református lelképásztor. Közrem. ködik a **Koltói Kamarakórus, Fülöp Gábor** karnagy vezetésével.

A nap programja azok számára, akik szeretnék végigkövetni a kenyérsütés folyamatát (hozzávet. leges id. pontok):

12.00 órától - hevítés, a kenyértészta dagasztása

14.00 órától - cipózás

15.00 órától - a kenyértészta bevetése

16.30 óra - a frissen sült kenyér kivétele a kemencéből

Az ünnepségre, amelynek végén friss házikenyeres bográcsgulyászásra várjuk vendégeinket, szeretettel hívunk mindenkit!

Meghívó

Szüreti bál Szamosardón

A szamosardói ifjúság szeretettel meghív minden kedves érdeklődőt az október 22-én tartandó Szüreti bálra.

Az ünnepség felvonulással kezdődik, a fiatalok énekelve, táncolva járja fel kis falunk utcáit, majd ezt követik a kultúrotthonban táncos előadások, játékos versenyek és tombolahúzás. Néptáncokat ad elő: a szamosardói *Bokréta* néptánc csoport, a domokosi, borsosújvári és monói néptánc csoportok, valamint a házigazda *Bakator* néptánc csoport.

A kultúrotthonban lezajlik az előadások és játékok után reggelig tartó mulatsággal várjuk a fiatalokat, id. sebeket.

Helyszín: szamosardói kultúrotthon.

Időpont: 2016. október 22., este 8 órai kezdettel.

Der és zsoltár a nagybányai Háló-találkozó alkalmával

Szeptember 10-én zajlott le a XII. Nagybányai Háló-találkozó a nagybányai Krisztus Király Templomban, melynek f. védnöke Msgr. Schönberger Jen. megyéspüspök volt.

A vidám sz. reggelen Konrad Katalin partiumi régióvezető, Kárpát-medencei Háló-vezető, és Uglár Sándor kerületi f. vezető sz. sz. melegséggel és kedves, mély alázattal üdvözölte a Budapesti I. Nagyváradról, Szilágycsehről, Zilahról, Nagykárolyból,

Szatmárnémetiből, Máramarosszigetről, Felsőbányáról és Nagybányáról egybegyűltek.

Ft. Román János nagybányai esperes „Érték könyörgök!” című, ragyogó, színvonalas előadása következett. A szónok elszavalta *Türmezei Erzsébet*: „Hollandiai emlékek” című versét, miszerint az álmokat komolyan kell venni.

- folytatás a 3. oldalon -

Már igényelhet a f. tési segély

Azok a nagybányaiak, akik szerény jövedelemmel rendelkeznek és nincs a birtokukban luxuscikk, f. tési támogatást kérhetnek.

A szükséges iratokat október 10-től lehet benyújtani a *Szociális Közszolgálat*hoz (*Serviciul Public de Asisten Sociala*) a Dacia utca, 1. sz. alatt, (folyt. a 2. old.)

Mihali János felvétele

Búcsút int az őszi nyárnak

Magyar nóta és operett gála

A magyar nóta a szív dala

2016. október 21., Nagybánya

A jótékony gála a Nagybánya-óvárosi református parókia id. seknek szánt *Diakóniai* munkáját támogatja („Jutalmam, hogy tehetem”).

Fellép: Balázs Anikó, Molnár Júlia, Szabó Lajos, Dóka Zsuzsa, B. Szabó László, az *Operettissimo Együttes*, zenél a Dél-Budapesti Régió zenekara.

Kezdési időpont: 19 óra.

Helyszín: a nagybányai Városi Színház.

Belép kártyák kizárólag elővételben, 50 lejért, adomány fejében igényelhetők.

Információk a Partner Galériában (Felsőbányai utca, 13. szám alatt), tel.: 0722-458 022,

www.facebook.com/kataning

Szervez: Kataning Egyesület.

Támogatók: TL+ magyar adása, Partner Galéria, Kataning Egyesület (Barátság Határok Nélkül).
Médiatámogató: Bányavidéki Új Szó.

PSALMUS HUNGARICUS

ELŐADÓ
MEISTER ÉVA
A Magyar Művészetért Díjas
színművész

DÁTUM
2016. OKTÓBER 19.
19:15

HELYSZÍN
**A RÓMAI KATOLIKUS
TEMPLOM ORATORIUMA**

Mire jó egy „kocsmakvíz”???

„Good, better, the best/ Never let us rest/ 'Till the good be -better/ And the better-best.”

Ezzel a versikével próbáljuk könnyebbé tenni egy rendhagyó melléknév fokozását angolul: jó, jobb, legjobb..., de a versike további része értékes buzdítást tartalmaz: sose nyugodjunk, amíg a jó-ból nem lesz jobb és a jobb legjobbá válik.

Ez jutott eszembe miután bemelegkedtem a fiatalok közé, és részt vettem az *RMDSZ* által szervezett „Kocsmakvíz”-en.

Nagyon jó volt látni és hallani, hogyan lehet szórással egybekötni a tanulást, az általános m. veltséget jelent. információk felfrissítését, a baráti hangulatú versengést. Jó érzés volt az is, hogy volt diákjaim befogadtak a csapatukba. (folytatás a 2. oldalon)

Már igényelhet a f tési segély

(folytatás az els oldalról) a Ioan Slavici, 1B. szám alatt („Rivulus Pueris” Központ), vagy a Vasile Alecsandri úton, a 70B számnál (Azilul de Noapte). A kérvényeket hétköznaponként 8 és 14 óra között lehet leadni.

A segély megszerzéséhez szükséges iratok:

- * Kérvény és nyilatkozat
- * Az aktuális havi gázszámla és a gázszolgáltatóval szerződésben álló családtag személyi igazolványa
- * A családtagok személyi igazolványának és a gyerekek keresztlevelének másolata
- * Az előző hónapok jövedelmi igazoló iratok: nettó jövedelmi bizonyítvány, nyugdíjszelvény, munkanélküli-

segi járadék, járandóságok (nem számítanak a szociális ösztöndíjak)

- * Amennyiben bérben lakik valaki, szükséges a tulajdonos felhatalmazása
- * Forgalmi engedély másolata
- * Alkalmi bevételek utáni nyilatkozat
- * Azoknak a tanulóknak, egyetemistáknak, unokáknak, akik más cím alatt laknak, személyi másolatot és jövedelmi bizonylatot is fel kell mutatniuk, ahhoz, hogy meg lehessen határozni a megfelelő jövedelmet
- * A személyi igazolványban megjelenő pontos lakcím minden családtag számára

(Forrás: Mihály Kriszta - nagybanya.ro)

Mire jó egy „kocsmakvíz”???

(Folytatás az els oldalról) De, amint a legelején említettem, a jóból lehet jobb, sokkal jobb is... Mert ennek a szórakozásnak van egy, már ugyancsak említett nemes célja: tanulni, mellesleg. És hogy ezt elérjük, át kellene lapozgatni egy-egy könyvet (vagy e-book-ot, vagy a net-et!!!), kiadni a tematikát és utána jöjjön a versengés!!! Ne gondoljuk, hogy ezáltal nem lesz verseny, vagy szórakozás, hiszen a suliban is mindenkinek feladjuk a leckét és mégsem felel mindenki 10-esre. De biztos vagyok benne, hogy - ha megadjuk a tematikát - legtöbbször bele fognak olvasni „valamibe”. És ezáltal mindannyian JOBBAK leszünk, sőt, valakik a LEGJOBBAK lesznek, és kiérdemlik a jutalmat és az elismerésünket.

Rist Zita

Egyházi hírek

* 2016. október 16-án (vasárnap) a **Koltó-Katalini Református Egyház-község** vendége lesz az albisi kórus. Isten Igéjét hirdeti **Nt. Dénes Béla** albisi lelkipásztor. Az istentisztelet Katalinban 10 órától és Koltón 11.15 órától kezdődnek. Mindenként szeretettel várunk! (**Ecsedi Árpád**)

* Vasárnap 12.00 órai kezdettel **unitárius istentisztelet** lesz az evangélikus templomban.

* **A máramarosszigeti Borromeo Szent Károly római katolikus plébánia közleményei:**

- Október hónapban minden hétköznap este 6 órakor októberi ájtatosságot végzünk. Imádkozzunk együtt minél többen és egyre gyakrabban, hogy Szűzanyánk kezét fogva tudjunk haladni az üdvösség útján.

- A plébániai hittanórák hétfőtől, október 10-től kezdődtek. Az órárend meg-

tekinthető a templom és a plébánia bejáratánál, valamint interneten Facebook-oldalunkon és a szigetiporta.ro weboldalon. Az órárend nem végleges.

- **A Szatmári Egyházmegye Caritas szervezetének máramarosszigeti fiókja** pénteken, október 14-én 15.30-kor szervezi a hagyományos „Egy millió csillag” nemzetközi szolidaritási akciót a **Curtea Veche** étterem előtti téren. A rendezvény célja az idős ki-

Magyar nyelvtanfolyam

Elkezdődött a magyar nyelvtanfolyam a nagybányai **Petre Dulfu Megyei Könyvtárban**. Minden hétfőn 17.30 órakor várja **Komlósi Lajos** oktató az érdeklődőket.

JOGTANÁCSADÁS

FEHÉR MIKLÓS ügyvéd **október 25-én, 15-16 óra** között tart ingyenes jogtanácsadást a nagybányai RMDSz székházban (V. Lucaci u., I. sz., I. emelet).

Fontos tudni, hogy szervezési okok miatt a fogadóórák személyes vagy telefonos eljegyzés alapján történnek, ezért megkérjük a jogtanácsadást igénylőket, hogy időben jelezzék szándékukat a 0262-217103 vagy a 0262-216593 telefonszámon.

Segítség szenvedélybetegeknek

A **Bonus Pastor Alapítvány** idén már harmadszorra szervezi meg **Rövidtávú Terápiás Programját** szenvedélybetegeknek és felnőtt hozzátartozóiknak **2016. november 7-18. között**. Azon személyek jelentkezését várjuk, akik változtatni szeretnének alkohol-, drog-, játék- vagy társfüggőségükkel terhelt életmódjukon. A máramarosi érdekeltek keressék szatmárnémeti munkatársunkat a következő telefonszámon: 0744-539213.

Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- **RMDSz-székház**, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- **RMDSz-székház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - **Teleki Magyar Ház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmghaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél átmeneti illesztők, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetékcsatlakozások - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kistárolókat használókat.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter körüli szabványtartományokkal.
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagyfolyásúkat használókat.
- PAKÖN.T típusú, földgázzal működő, vörösréz és fém nélküli hőmérők.

Jogi fogalomtár (36.)

A büntető jog oltalmazó szerepe

Köztudott, hogy a törvény, amely védelmez, nem más, mint egy szabály, amelyet a honatyák alkotnak a társadalom igényei szerint, s a Hivatalos Közlöny által hoznak nyilvánosságra. Joggal feltehető a kérdés, hogy egy kiadványba foglalt kijelentés hogyan képes oltalmazni az én és az embertársaim életét, hiszen nem képez semmilyen láthatatlan pajzsot, ami megállítja egy eltévedt lövedéket, fizikai erővel, ami lassítja egy száguldozó gépkocsivezetőt autójának motorját, vagy ellenszegül az akaratnak? Ugyanakkor milyen védelemről beszélnek a jogászok, ha nap mint nap újabb az élet, a testi épség és az emberi egészség ellen elkövetett bűncselekmények kerülnek szemünk elé, olyan mértékben, hogy már-már az igazságszol-

ránti szolidaritás kifejezése és erősítése. Mindenként szeretettel várunk.

- Ugyancsak pénteken, este 7.30-kor, a **Márton Áron Év** alkalmából vetítés lesz Erdély nagy püspökér 1. az oratóriumában. Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

- Vasárnap, október 16-án gyűlés a missziók javára. (szigetiporta.ro)

gáltatás sokunk szerint arról szól, hogy az ilyen és ehhez hasonló tettek felelősek értekezzen?

A büntető jog oltalmazó szerepe felleg abban áll, hogy az emberek elméjében kialakít egy értékrendszert, s ezt folytonosan alátámasztja figyelemfelhívó példákkal, melyek bírósági határozatokban nyernek érvényességet. Ezt a folyamatot a szakirodalom a jog nevelés hatásként tartja számon. Természetesen nem ez az egyedi oltalmat adó jelenség, mivel ezt kiegészítik más tényezők is, többek között az állam fegyvertartási politikája a polgárokkal szemben vagy az életszínvonal emelése.

A tudat, hogy egy bizonyos tettek súlyos következményei lehetnek, alaposan hozzájárul ahhoz, hogy a jogszabály elérje célját, amiért elfogadták.

A fogalomtárat szerkeszti:

Péterfi Dénes,

az Erdélyi Jogász Civil Szervezet munkatársa (www.erdelyijogasz.ro)

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten
www.nagybanya.ro

Új Szó
Bányavidéki
Kiadja a **GENIUS Kft.** Nagybánya

Igazgató: Soltz Anna
Főszerkesztő: Tamási Attila
Főmunkatársak: Dávid Lajos, Deák László, Simori Sándor
Számítógépes tördelés: Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés: Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidékijuzso@gmail.com

RMDSZ ROMÁNIAI ALAPÍTVÁNY
TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS A COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
BETHLEN GÁBOR Alap

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az írásközlés szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

**Az ApiLand
nagybányai cég magyar
nyelvet beszél értékesítési
asszisztenst keres.**

Főbb feladatok:

- * A meglévő és leendő ügyfelek részéről érkező bejövő hívások kezelése online és telefonon keresztül
- * Új ügyfeleink adatbázisunkban való rögzítése és számlázása
- * A cég termékeinek népszerűsítése online és telefonon keresztül
- * Új ügyfelek keresése

Előnyök:

- * Értékesítési tapasztalat
- * Határozottság, megbízhatóság, megbízhatóság
- * Kiváló kapcsolatteremtő képességek
- * B kategóriás jogosítvány
- * Felhasználói szintű számítógépes ismeretek

Ajánlatunk:

- * Dinamikus, fiatalos, jó hangulatú csapat
- * Fejlesztési lehetőségek
- * Kiemelkedő alapbérezés és teljesítményarányos jutalék, versenyképes jutaléki csomag

Az **ApiLand** céget 2002-ben alapították, és azóta folyamatosan új termékeket, illetve új elveket vezetett be a modern apiterápiában a román, illetve a magyar piacokon példaként említhetjük a tiszta méhpempőt, nyersvirágport, méhkenyeret, illetve a propoliszt. Cégünk állandó fejlődésben van, mi pedig értékesítési asszisztenst keresünk csapatunk bővítéséhez.

Jelentkezés CV-vel a következő e-mail címre: angajari@apiland.ro

Statikai tervek készítésére keresek m. szaki rajzolókat.
Szükséges tervezési programok ismerete: Allplan és/vagy Advance steel és/vagy egyéb célprogramok.
Alapvetően távmunkáról van szó (otthon végezhető) internetes kommunikációval, szükség szerint személyes találkozó. Fizetés: minden egyes konkrét munka esetén, megegyezés szerint. Érdeklődni: statika@index.hu email címen vagy a +36703980683 telefonszámon.

Örök asszonyok

Valahogy úgy alakult az építkezésnél, hogy az udvarunk egy domb sima teteje lett. Mikor oda kiülök, körbevesz a nap sugara, körbesimogat a szél, minden oldalról felszállnak hozzám a hangok, illatok.

Jobbra t. lelem Erzsike kutyája vakkant egyet-egyet, az ebédet várja, lustán nyúl el az ól el. tt, tudja, hogy biztos kez. gazdája mindig mindent el. teremt. Az út szélén Ildi egészséges tyúkjai csipegetnek, a kakas id. nként elégedetten körbenéz. T. lelem a harmadik házból finom illatok terjengenek, az ügyes Viola szilvalekváros csörögét süt, a családja nagyon szereti. Messzir. l Mari hangját hallom, vidám, eladta a juhokat. Az asszonyok nélkül nem lenne itt élet, üres lenne a völgy. De most lüktet, perzsel. Megnyugtató.

Tudom, hogy minden mindig változik, talán ez a biztonságos zsidobongás sem tart az id. k végezetéig, de abban biztos vagyok, hogy az asszonyok mindig el. fogják végezni a dolgukat, tovább viszik az életet, a teremtést, mindegyik a saját tudása szerint. (Zimmer Oláh Ágnes)

Röviden

Fotó: facebook

4 arany, 7 ezüst, 5 bronz

A máramarosszigeti *Ultimate* kick-boxing csapat az elmúlt hétvégén a Buz u-ban megrendezett *Shin-Do Spirit Kupán* vett részt. A csapat 4 arany-, 7 ezüst- valamint 5 bronzérmét hozott hazá, ezzel a résztvevő klubok között a harmadik helyezést nyerte el.

M sorajánlat a TL+ pénteki adásából

Kedves nézők! A TL+ mai magyar m. sorának meghívottja *Horváth Attila* jogász. *Horváth Attila* úgy mutatja be majd az 1956-os magyar forradalmat, ahogyan SZEMÉLYESEN, BUDAPESTEN megélte.

Kezdünk pénteken 15 órától, a vendégünk 17 órákor érkezik. Ismétlés szombaton 14 órától. Ne hagyják ki!

Újranyílt Máramaros megye egyetlen szórványkollégiuma

Négy év szünet után ismét megnyílt az új tanévben a szamosardói szórványkollégium, amely Máramaros megye egyetlen magyar bentlakásos iskolája, amely túlnyomórészt szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket fogad ingyenesen.

A kollégiumban jelenleg 16 diák lakik, fenntartását a magyar kormány vállalta fel.

Oktatási partnerség

Oktatási partnerség jött létre a *Leöwey Klára Elméleti Líceum* és a csíkszeredai *Joannes Kajoni Szakközépiskola* között. A programot a román kormány finanszírozza.

Forrás: [MI, szigetiporta.ro](http://MI.szigetiporta.ro), nagybanya.ro

Der és zoltár a nagybányai Háló-találkozó alkalmával

-folytatás az első oldalról-

Az Élet egy játék, amelynek határait komolyan kell venni – fogalmazott a tiszteletes. *Platont* is idézve, aki szerint az ember csak játékszer Isten kezében. Szó esett a görög filozófia 3 alappillé-

rér: 1. nézet, észrevétel; 2. szemlélet; 3. Orákulum.

A Szentháromság templom esperesplébánosának beszédében Isten és emberszeretet sugárzott, idézte *Szent Ágostont*, „Isten beszél az emberben”; a nagy szent szerint Isten beszél az emberben, Isten jelenléte erőt ad a terhekhez.

A kiscsoportos beszélgetések során továbbvitték a játék fontosságának gondolatát.

Údít színfoltként hatott a *Pletyka* című könnyű, párválasztásról szóló színdarab. *Hompoth Lehel*, a nagykárolyi *Stella Maris „Domus Klaus Winter” Integrációs Központ* vezetője a hátrányos helyzetű gyerekek integrációjáról beszélt, míg *Gáspár Annamária* kórházreferens, a *Szatmári Egyházmegyei Kórházpszichológiai Irodájának* munkatársa a betegeknek nyújtott segítség fontosságára és aktualitására hívta fel a figyelmünket.

A továbbiakban *Konrád Katalin* érdekes előadásában irányt mutatott abban, hogyan találjuk meg helyünket a világban.

Nagy érdeklődéssel hallgattuk Ko-

vács *Richárdot*, a városi önkormányzat képviselőjét, aki a *Nagybánya 2021 Európa Kulturális Főváros* terv esélyeit látogatta. Azóta meghozták a döntést. Az álom összedőlt, Temesvár nyert, de a tervek megvalósítása nem lehetetlen.

A rendezvény *Ft. Román János* esperes záró szentmiséjével fejeződött be.

A meghitt légkörű találkozó még erősebbre szította a közösségek, emberek, plébániák közötti kapcsolatot és megerősítette Istenbe vetett hitünket.

Köszönetet mondunk a szervezőknek, az előadóknak és *Msgr. Schönberger Jenő* püspök fődöntőnek.

Varga Gábor

1956-2016

A magyar szabadság éve Nagybányán

Az 1956-os magyar forradalom 60. évfordulója, a magyar szabadság éve alkalmából Nagybányán is ünnepi rendezvényekre kerül sor ebben a hónapban, az alábbi programtervezet szerint:

Október 20., csütörtök, 18 óra

Meister Éva színm vészn : *Psalmus Hungaricus* c. pódiumm sora
Elhangzanak részletek *Ady Endre, Albert Camus, Cseh Tamás, Czég Zoltán, Dsida Jen , Gyulai Pál, Kányádi Sándor, Magyar Lajos, Pet fi Sándor, Petrás János, Székely János, Sz cs Géza, Teleki Pál, Wass Albert, Wittner Mária* m veib l, kuruadalok, katonadalok és népdalok kíséretében.

Október 21., péntek, 18 óra

1956 Magyarországon és Nagybányán címmel el adást tartanak:
Balogh Béla ny. történész-levéltáros (Nagybánya)
Szabó Sándor, a *Pet fi Sándor* Program ösztöndíjasa (Kárpátalja)
A rendezvények helyszíne a **Teleki Magyar Ház**. **Szeretettel várunk minden érdekl d t!**

Baba-mama Klub – minden szerdán 18 órától a Teleki Magyar Házban!

Szeretettel várjuk a **POCAKLAKÓKAT**
és természetesen a már

CSÚSZKÁLÓKAT
MÁSZKÁLÓKAT
TOTYOGÓKAT
ÖRÖKMOZGÓKAT

vagyis minden nagybányai **CSÖPPSÉGET**
aki még nem óvodás, **ANYUKÁIKKAL** együtt!

**Gyertek, töltsük együtt a délutánt,
mondikáljunk, mondókázzunk együtt!**

A Teleki család örökében

A Teleki Társaság legújabb, közel 50 oldalas kiadványában három jeles bányavidéki Teleki – Pál, Blanka és Sándor – életének legfontosabb eseményeit foglaljuk össze röviden és bemutatjuk az intézményt, amely a Teleki család nagybányai kúriájában szolgálja ma a bányavidéki magyar szóránközösségeket - vagyis a Teleki Házat.

Beszerezhet a Ház irodájában, ára 15 lej.

Teleki Magyar Ház

Köszönet támogatóinknak

KÖSZÖNETET MONDUNK mindazoknak, akik az elmúlt hetekben-napokban is téglajegyek vásárlásával segítettek a Teleki Magyar Ház felújítási munkálatait:

Név nélkül – 10 lej (egyszer , póló ráadás), Bagarus Magdolna, Budapest – 20 lej (2 db. egyszer), András Zsófia, Nagybánya – 20 lej (2. db. egyszer), P.T., Nagybánya – 200 lej (2 db. ezüst), Teleki Lóránd, Budapest – 20 lej (2 db. egyszer), Dumitrascu Klára, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszer), Pasca László, Nagybánya – 300 lej (arany), Fux János, Nagybánya – 10 lej (egyszer), Tim Zoltán, Nagybánya – 50 lej (bronz), Koller Márta, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Pásztor Hanna, Nagybánya – 50 lej (bronz), Pet fi Múzeum, Koltó – 100 lej (ezüst), Oláh Gáborné, Szinérváralja – 50 lej (bronz), Nagy Zoltán, Nagybánya – 10 lej (egyszer), Dombi Erzsébet és István, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Kopányi Mária Henrietta, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Ferenczi Éva Anna, Nagybánya – 10 lej (egyszer), Váradi Linda, Budapest – 10 000 Ft (1 db. ezüst és 1 db. bronz), Dienes Áron, Nagybánya – 200 lej (2 db. ezüst), Bálint Miklós, Nagybánya – 50 lej (bronz), Zalányi Ferenc, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszer), Dombó-Magoss Árpád, Nagybánya – 50 lej (bronz), Asztalos

Gábor, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Asztalos Szilvia, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Fazoli Beáta, Szatmárnémeti – 200 lej (2 db. ezüst), Fazakas Katalin, Nagybánya – 200 lej (2 db. ezüst), Fodorean Anna, Nagybánya – 300 lej (arany), Sepsi Miklós és Ildikó, Nagybánya – 500 lej (gyémánt), Lakóczy Éva, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszer), Fröhlich József, Erd - száda – 50 lej (bronz), dr. Sajthy József és felesége, Auróri Mária, Budapest – 100 lej (ezüst), Bordás Lajos, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Bordás Erna, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Balogh Gabriella, Nagybánya – 50 lej (bronz).

A téglajegyek árusítása, az adománygy jtés folytatódik.

Téglajegyeket **10 lejes** (egyszer téglajegy), **50 lejes** (bronz), **100 lejes** (25 euró/ezüst), **300 lejes** (75 euró/arany) és **500 lejes** (125 euró/gyémánt) címletekben lehet ezután is vásárolni, személyesen a Házban, vagy banki utalással, esetleg PayPal rendszeren keresztül. További részletek és információk honlapunkon, valamint az intézmény irodájában és telefonszámain!

A Teleki Magyar Ház munkatársai és Kuratóriuma nevében köszönettel és tisztelettel: **Dávid Lajos**

BALOGH BÉLA:

1848-1849

NAGYBÁNYÁN

MEGVÁSÁROLHATÓ a Teleki Magyar Házban.

A nagybányai Értéktár Munkacsoport továbbfolytatja a gy jt munkát

Október 6-án a munkacsoport megbeszélést tartott, melyen *Szaniszló József*, mint a helyi értéktár bizottság elnöke beszámolt a székelyföldi Értéktár Konferencián szerzett tapasztalatairól, valamint az ott bemutatott módszertani és témaspecifikus megyei kiadványokról. A megbeszélésen részt vett *Szabó Sándor*, az anyaországi *Pet fi Sándor* Program ösztöndíjasa is,

aki a szóránközpötelepeken folytatja a felmérési és dokumentációs munkát.

A helyi értéktár bizottság megalakulásakor rögzített mandátumának lejártaival *Szaniszló József* indítványozta, hogy a munkacsoport vezetését *Galánthay Zsombor* vegye át, akik a jelenlév k támogatásukról biztosítottak.

A korábbi találkozókon elhangzott számos jó ötlet és kezdeményezés si-

keres megvalósítása érdekében a munkacsoport mindenkit bátorít és szeretettel vár aktív tagjai közé (illetve örömmel fogad további javaslatokat a galanthay@gmail.com e-mail címen), hogy a nagybányai és bányavidéki magyarság közösen fedezhesse fel újra, illetve mutathassa be szül földje értékeit szélesebb körben is.

Galánthay Zsombor

Több mint 9 millió dollárért kelt el a nagybányai származású festmény

Újabb eladási rekordot döntött a nagybányai születésű Adrian Ghenie festő: több mint 9 millió amerikai dollárért kelt el egy 2008-ban készült festménye a Post War & Contemporary Art Evening Auction rendezvény keretében szervezett aukción.

A londoni Christie's aukciós ház rendezvényén a Nickelodeon címet viselő festmény 1,29 és 1,94 millió dollár közötti áron indult, a festményt végül egy telefonon licitáló európai vásárolta meg. Ghenie februárban szintén magas áron,

4 millió euróért adta el a Napraforgóvirágok 1937-ben (The Sunflowers in 1937) című festményét.

A művész Kolozsváron végezte képzőművészeti tanulmányait, majd felváltva élt és dolgozott Kolozsváron, illetve Berlinben. Az utóbbi években nagy nemzetközi figyelmet kapott a román képzőművész új vonalának jelentős képviselőjeként. (kronika.ro)

Adrian Ghenie: Nickelodeon (2008)

Németh László Gólyatábor

A „Németh László” Elméleti Líceum Diáktanácsa idén is megszervezi október 28-30-ai között a már hagyományos gólyatábort az iskola IX-es diákjai számára.

A szórakoztató programsorozat alatt a „gólyáknak” lehet segítségük nyílik jobban megismerni egymást, új barátokra tenni szert, kibontakozni, illetve összekovácsolódnak mint közösség. Az idei helyszín a forrásligeti Brdu panzió. Részvételi díj 100 lej.

A szíves

Valahogy úgy vagyok a tévében sugárzott sorozatokkal, hogy azok olyanok mint a gumicukor: nyújtható, megszakítható, édes is, de főleg hosszú. A Duna TV újboli sorozata a Don Matteo címet viseli, és az egy kaptafára épülő sorozat, az unalomig kezdődik és folytatódik azzal, hogy ki van soron, akit agyon kell ütni, hogy aztán az epizód végére megoldódjék a rejtély, melyben kulcsszerep jut a város papjának, Don Matteonak. Az unalomig végigsugárzott sorozatképek mindegyikén ugyanazon lépcsőkön és sikátorokon bringázzik Matteo atya, ugyanolyan infantilizmussal veszekszik és vetekedik a két csendes. Amikor esténként meghallom a sorozat szignálját, felteszem magamnak a kérdést: vajon ma ki van soron, hogy leüssék? Aztán mosolygok a megmosolyogni való kisebb szereplőkön, a

A fokhagymási gyógyfürdő

Ez a cikk nyolcvan évvel a Nagybánya című hetilap (felelős szerkesztő: Krizsán P. Pál) 1936. július 12-én A mi helyi gyógyfürdőnk címmel az alábbiakat írta:

Azt kevesen tudják, hogy városunk már a XVI-XVII. században is fokhagymási fürdőjének gyógyító hatásáról híres volt.

Hogy a fokhagymási forrás vizének gyógyító hatása mi módon és körülmények között jött köztudomásra, ezt homály fedi. Nagyon valószínű, hogy mint minden, ma már híres fürdő vizét a néphasználta legelőször így vált ismeretessé.

Azon helyi általános felfogás, mely szerint a fokhagymási forrás egy elhagyott fémbánya lefolyó vize lenne, nem egészen állhat meg, mert bár a bányaerősség telekkönyvében mint bejegyzett fémbánya szerepel, de legkisebb nyoma sincs annak, hogy ott valaha is kiterjedett mévelés alatt álló bánya létezett volna. De bármint álljon is ezen körülmény, annyi bizonyos, hogy ezen eruptív kőzetből kifolyó fokhagymási víz vasat, ként és arzént olyan mennyi-

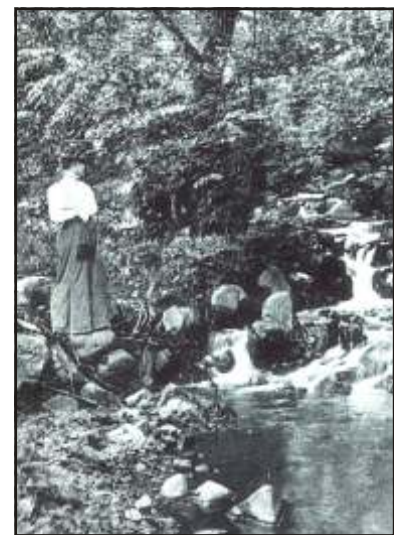
ségben tart oldva, hogy a ma már világhírű Rocogno, Lovicio és Parádi ásványvizek hatásával nemcsak egyenlő, de bizonyos körülmények között a fokhagymási fölül is múlja. Ezen utóbbi körülményt a fokhagymási ásványvíznek pontos vegyelemzése és néhai György Gusztáv tanácsosnak az ásványvíz radioaktivitásáról szóló pontos megállapítása eléggé bizonyítja.

A fokhagymási ásványforrás vizének tehát fürdőzésre való alkalmazása nemcsak idült izületi- és izomcsúszos bántalmaknál igen kitűnő eredménnyel immár csaknem 300 év óta van használatban, hanem az idült görvélykóros mirigyek elpusztítását és felszívódását is rendkívüli eréllyel segíti.

Aki tehát ezen kitűnő gyógyhatású fürdőt igénybe veszi, ne legyen illuzorikus és követeljen, mert egy arzénos, vasas, kénes fürdőt ma úgy berendez-

ni, hogy az a legkényesebb igényeknek is megfeleljen, milliókra men kiadásal járna, jelenlegi berendezése pedig célszerűségénél fogva tökéletesen elegendő arra, hogy győtre bántalmaitól bárki is megszabaduljon.

dr. Marian Felix

A hét mottója:

„Nem vagyok gazdag (...): én egy szegény ember vagyok, akinek sok pénze van, és a kettőt nem ugyanaz.”

(Gabriel García Márquez)

szerelemes siránkozásain, és várom, hogy a fordulatokban szegény epizód a végéhez érjen.

A minap viszont történt valami, érkezett egy olyan színfolt a sorozatban, amely mélységesen és szívhez szólóan megdöbbentett: történetesen érkezik a helységbe egy fiatal, jóképű hölgy, aki a látszat alapján kikezdeni szándékozik az öregedés felé haladó törzsszel. És ekkor jön a döbbenet, ami leleplezi a közeledés okát: az én mellkasomban az ön lányának a szíve dobog! A döbbenet mélyreható, a meghökkenés mellbe vág. Mi ez? Ilyent még Hitchkok filmjei, vagy az amerikai thrillerek sem képesek produkálni! Aztán a filmkészítők a csodálatunkat válthatják ki belőlünk, amint úgy tudják ezt fokozni, (folyt. a II. old.)

Péter Károly jegyzete:

A tojás

(Minden év októberének második péntekén A tojás világnapja van.)

A tojás több nép mítoszában a világteremtés kulcseleme, termékenység szimbóluma, a tökéletesség, a feltámadás jelképe.

A tojás táplálék is, ennél fogva fontos szerepet tölt be az emberiség étkezési szokásaiban, kultúrájában. Kevésbé ismert jellemvonása, hogy a legjobb minőségű fehérjével rendelkezik, minőségében és a vitaminok teljességében csak az anyatej eléri meg.

Azt, hogy korán „megtanultam” főzni, sütni csakis a tojásnak köszönhettem, na meg a teának is, de ez az utóbbi most nem téma. Azóta is kedvencem a rántotta, a keményre főtt és a buggyantott tojás. Csak a lány tojással voltak és vannak még mindig gondjaim. A Hasekféle lánytojás-főzés gyakorlatát nagyon jól elsajátítottam: egész éjjel főzöm a tojást - héjástól és pucéron is - mégsem lágyul meg még reggelre sem.

Van azonban egy fontos észrevételem, ami a tojást illeti: törött tojás nélkül nincs kiscsibe (mert ha nem tud kúrtani a tojásból, akkor bele hal), ha pedig nincs kiscsibe, akkor nincs tyúk sem, kakas sem, rántotta, kemény és lágy tojás, és buggyantott tojás sem. Ha így áll a dolog, akkor miért van az állandó figyelemztetés, hogy vigyázz, össze ne törd?

A következőkben a kottáról is kéne írni egy pár sort. De mit? Hogy költ? De hát nem csak költ, hanem emberek is, például Arany János, Petőfi Sándor, és még sokan mások. Én is rendszeresen költök az áruházakban, de nem csak ott.

Kissé elkalandoztam igazi célotól: felhívni a figyelmet a világnapon a tojás nélkülözhetetlenségére a táplálkozásban. Reggelizzünk hát e jeles napon is tojást, ha lehet lágyat, belül, nem kívülről...

Morvay, Madách, Nagybánya

Néhány hete csomagot hozott a posta, benne két, szerkesztőségünknek dedikált kötetettel. A feladó nem más volt, mint a nagy tekintélynek örvendő dr. Kozma Dezső irodalomtörténész, egyetemi tanár, aki egyszermind a nagybányai szellemi élet egyik jeles képviselőjére, a Madách-életm. vét. kutató Morvay Györgyre, illetve a kötetekben szereplő, vele kapcsolatos tanulmányokra hívta fel a figyelmünket. Az V. Madách Szimpózium (Balassagyarmat - Szügy, 1997) című kötetben egyebek mellett megtudhatjuk, hogy Morvay György „gyalogszerral járja be Erdélyt és a Felvidéket, beutazza Ausztriát, Olaszországot, Svájcot. Írásainak jórésze tanügyünk megreformálásával, könyvtárügyekkel, történelemmel, mivel déstörténettel, esztétikával foglalkozik”.

„Morvay György t éveken át, mondhatni állandóan foglalkoztatja Madách életm. vé” - olvashatjuk a továbbiakban Kozma Dezső írásában.

Az alábbiakban Kozma Dezső tavaly megjelent és 2016. januárjában Kolozsváron bemutatott Irodalmunk útjain - Erdélyben. Válogatott írások (Madách Irodalmi Társaság, Szeged, 2015) című kötetéből közöljük a Morvay Györgyvel kapcsolatos írást.

Ezúton is köszönjük a professzor úrnak az értékes küldeményt, és kívánunk további eredményes munkát, hozzá pedig erőt és egészséget!

DR. KOZMA DEZSŐ:

II. Irodalmi értelmezések*

A Tragédia színre vitelével párhuzamosan megjelent irodalmi értelmezések közül ez alkalommal két, legfeljebb szkebb szakkörökben emlegetett Madách-magyarázatra hívnám fel a figyelmet: Morvay György 1897-ben Nagybányán (saját költségén) megjelent Magyarázó tanulmány „Az ember tragédiájá”-hoz című könyvére és a Petőfi és Madách műveit német nyelven népszerűsítő kolozsvári tanár, Barabás Ábel Madách-értelmezésére.

Egy korai szintézis-kísérlet

- folytatás az előző lapszámból -

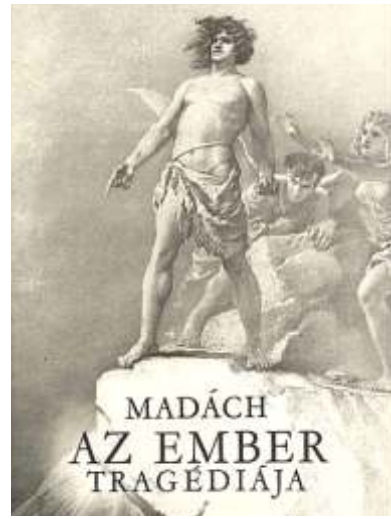
Az Erdélyi Jánossal elkezdődött értelmezéssel vitázva, Morvay azok közé tartozik, akik a maguk összetettségében ítélik meg a Tragédia szereplőit. Hogy csak egyetlen, ma már természetesnek tetsző észrevételre utaljék: Lucifer Ádámmal gyakorolt hatásának hol kijózanító, hol leverő, hol pedig rontó szerepet tulajdonít. Lucifernek ebből a „gyengességéből” kiindulva azért jut arra a következtetésre, hogy a tagadás szelleme végső soron vereséget szenved „az önmagában emberrel” szemben. A Lucifer rendezte álmokképekre a megbeszélés rácsúfol: az

anyagelvesség nem győzedelmeskedik a szellem felett. (Barta János mindezt árnyaltabban fejti ki csaknem fél évszázad múlva. Az 1942-ben megjelent Madách-könyvében Ádám és Lucifer lázadása kezdettől fogva más indítékú: „Az igazi eszmei harc akkor kezdődik, amikor Lucifernek sikerül még egy lázadást szítani az Úr ellen, s a maga pártjára von egy másik lázadót: Ádámot. Kettejük között viszont nincs más közös a lázadás pusztító tényén kívül. Mindaz, ami a lázadást kioldozta, már élesen elválasztja őket, Lucifer fellázad istentelenségbe, azért hogy rombolhasson és ledöntse Istent; Ádám fellázad az önmagában érzett isteni szikra jogán”).²

Morvaynál cselekvőhősként jelenik meg mindhárom szereplő. Ádám a történelem alárendeltje, ezért nem le-

het az örök ember megtestesítője, mint ahogy a tömeget is egyénekként láthatjuk. Fáraó-Ádám nem a fáraó típusa, hanem egyfajta fáraó megtestesítője. Milátiádesz, Tankréd, Kepler, Danton szintén „egyéni szereplő” típusok. Ebből eleve következik, hogy Madách nem az emberiség, hanem az ember tragédiáját tárja elénk. Ádám csak lemond egy-egy eszméjéről, de nem török meg, a bízva bíztató erkölcs nélkül a „rettenetes képek” után az Úr biztató szavai ezért is hangzhatnak el a végén.

Igy lesz ebben az értelmezésben Ádám Madách elképzeléseinek közvetítője: „A céljaiért, az emberiség szent és fontos céljaiért küzd ideális egyén harciát látjuk, amely egyén test és vér Madáchból, s t mondhatnók Madách maga...” Félleg a korabeli német filozófiára támaszkodva száll vitába a Tragédia világfájdalmas pesszimizmusát hangzókatok egész sorával, köztük Erdélyivel, Gregussal, Palágyival, Pulszkyval, Alexander Bernáttal. De nem fogadja el sem a végletes idealizmust, sem a materializmus szkepszisét, „az élet bölcsesége” a „két véglet között a helyes utat megtalálja”. A rideg valósággal küzd Éva ezért érti meg Ádámot, ezért lehet az emberi lét ellentéteinek - hirtelen lelkesedés és megtorpanás, boldogságérzet és kétségbeesés - hordozója és a gyöngy Éva ezért mentheti meg az erőt Ádámot. Ez az „egészséges realizmus”, az Aranytól és Keménytől is vallott egyensúlyeszmény valójában az álmélmények egymást kiegészítő egységének kifejezője. Egy olyan emberi ma-

gattásnak a megvívó megfogalmazása, amely kételyek és kudarcok ellenére képes a küzdelmes élet szépsége mellett dönteni, hinni a megpróbáltatásokat ígérő földi Éden megteremtésének lehetőségében.

A könyvet Az ember tragédiája szerkesztésének, nyelvezetének, verselésének szánt külön fejezet zárja, és nem kerül el figyelmét Arany („a formán lendít”) tanácsai sem.

* Részlet Kozma Dezső: Irodalmunk útjain - Erdélyben. Válogatott írások (Madách Irodalmi Társaság, Szeged, 2015) című kötetéből

² Barta János: Madách Imre. Bp., 1942, 113-114.

A szíves

(folytatás az I. oldalról) hogy egy jelenetben a halott anya kislányát mutatják, amint arra kéri a jövevényt: engedd, hogy meghallgassam, hogyan ver az anyukám szíve! Mondhatom, hogy a könnyeimel kellett küzdenem ennek láttán. Egy olyan jelenséggel kell szembeesünk, ami mindaddig szokatlan, pedig itt van és az életünk része.

Valami olyan új dolog ez, ami létezik, de eddig elhaladtunk mellette. A huszadik század kidolgozta a szervátültetések technikáját, a huszonegyedik pedig már széles körben alkalmazza azt. Tapasztaljuk a szervátültetettek növekvő számát, és nem veszünk tudomást rólok. Pedig tudomásul kell vennünk, hogy ez létezik, és egyúttal új etikai kérdések elé állít bennünket. Mert feltehetjük a kérdést: jogában áll-e bárkinek, hogy valamely saját, vagy hozzátartozója szervét átadhassa egy másik embernek, vagy valakinek ugyanúgy jogában áll-e elfogadni a donor adományát? Aztán az is kérdés, hogy a transzplantált egyének jogában áll-e tudomást szerezni, hogy ki az a donor, akinek az életét köszönheti? Az sem mellékes, hogy milyen képesség a donor, vagy milyen nemzetiség, vagy faji származású? Vagy, mint a filmben az új szívvel élő, milyen rokoni, vagy jogi kapcsolatba lép a donor családjával és milyen kötelezettségeket ró ez rá?

Keresztényi hitvallásunk tanítása szerint, életünket Istenünkől kapjuk, ami

Ocsvai Éva: Szervátültetés

szertint egyedül az a Mindenható, akinek jogában áll ezt elvenni tőlünk. A krisztusi szemlélet a szeretetet, a segítséget teszi mindenki részére kötelezővé. Az irgalmas szamaritánus példája feleletet ad a kérdéseinkre. A segíteni akaró szamaritánus nem kérdezi, „ki vagy”, hanem önzetlenül áll a rászoruló mellé. Ez mindannyiunk kötelessége is. Segíteni a rászoruló, és szeretetet adni mindenkinek. Tehát, a donálás emberi kötelesség és Istennek tetsző cselekedet, ha azzal életet mentünk.

Az emberi segítség mellett - mint az várható volt - ott lebeg fejünk felett Damoklész kardjaként az üzletszerű „segítségnyújtás” és a szervkereskedelem is. Ez az aljas, alantas indíttatás akár gyilkosságokhoz is vezethet. A pénzért árult szerv nem lehet rajta Isten áldása, tehát távol áll a segíteni óhajítás szándékától. Tamási Áron mondta: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”. Egy másik gondolkodó ezt úgy fordítja meg: „Azért élünk a világon, hogy segítsünk embertársainknak”.

Az otthon melege és annak egészséges légköre mindenképpen a segítséget szolgálja. Ez maga az élet. Amikor egy várólistán levő beteg a megfelelő donort várja, Isten segít kezét várja, tehát az áldásával érkezik a segítség.

Kis Kornél Iván

Vigyázz, hogyan gondolkodol!

Mi hasznom van belőle?

Tanári pályafutásom alatt - ha verset kellett megtanulni, esetleg nyelvtani szabályokat - tanítványaim közül egyesek elég gyakran kérdezték kétkedve vagy fanyalagva:

- Mi hasznom van belőle, ha megtanulom?

Először egy francia író vagy filozófus szavai jutnak eszembe ezzel kapcsolatban: a megveltség az, ami megmarad azután, miután mindent elfelejtettünk. Tehát tanulni azért is érdemes, mert a gondolkodásunkat fejleszti.

Ami a verstanulást illeti, amellett, hogy lelkünket gazdagítja, azáltal, hogy a versszöveg megtanulása közben új szavakat, kifejezéseket, szóképeket jegyezzük meg, gazdagodik egyéni szókincsünk. A pszichológusok pedig kimutatták, bizonyították, hogy minél több szót tudunk ismerünk, értünk, annál jobban, eredményesebben tudunk gondolkodni. A verstanulás konkrét haszna tehát az, hogy a gondolkodásunkat fejleszti. A gondolkodásunk pedig egész életünket meghatározza.

Tehát érdemes-e verset tanulni, kedves egykori tanítványaim, vagy ti, kedves gyerekek, akiket most más oktat anyanyelvünkre és irodalmunkra?

Farkas Imre

Egy angliai francia, aki magyarrá vált, de törökként hunyt el

Százhatvan éve, 1856. október 11-én halt meg Konstantinápolyban Guyon Richárd gróf honvédtábornok, az 1848-49-es szabadságharc hőse, a branyiszkói győzelem vezetője. Guyon annyira biztos volt a branyiszkói csata sikerében, hogy előre megírta győzelmi jelentését, s az 1849. február 5-i roham előtt rövid magyar-német nyelvű parancsot adott katonáinak: „Vorwärts dupla lénung, rückwärts kartács schiessen” - azaz ha elre mentek, dupla zsoldot, ha hátráltak, kartácsot kaptok.

1813. március 31-én született az angliai Bath városában francia hugenotta eredetű nemesi családban. Seihez hasonlóan is katoná lett, előbb Portugáliában hadakozott, majd 1832-ben belépett a császári hadseregbe. A 2. huszárezred hadnagya, majd főhadnagya lett, 1838-ban elvette báró Splényi Ignác lovassági tábornok Mária nevű lányát. Egy év múlva anyagi okokból kilépett a szolgálatból, és felesége tanácsára Magyarországon telepedett le, 1848-ig Bars vármegyében gazdálkodott.

A szabadságharc kezdetekor a mozgó nemzet részéhez csatlakozott, szeptember 15-én magyi rangot kapott, és a 2. Pest vármegyei önkéntes nemzetőr zászlóalj parancsnoka lett. Egysége élén részt vett a győzeles pákozdi és a vesztes schwechati csatában, utóbbiban aratta az egyetlen magyar sikert. Kossuth felfigyelt rá, s 1848 novemberének elején ezredesi rangban dandárparancsnokká nevezte ki. Görgey Artúr nem értett egyet Guyon önálló megbízásával, innentől datálható a két ke-

ményfej katonai viszálykodása, amely később sok zavart okozott a honvédsereg felső vezetésében. Guyon 1848 decemberében, immár a Görgey vezette feladatok hadtest alárendeltségében Nagyszombatnál magára hagyatva vette fel a küzdelmet a többszörös túlerőben lévő Simunich osztrák tábornokkal. A bekerítésből csak jelentős véraldozatok árán tudott kitörni, szorult helyzetéért ismét csak Görgey hibáztatta.

A főváros 1849. januári feladása után a hadvezetés úgy döntött, hogy a honvédsereget a Felső- és Közép-Tiszánál összpontosítja. Görgey a feldunai hadtesttel, amelyben Guyon immár hadosztályparancsnokként szolgált, Vác és az északnyugati bányavárosok felé indult, hogy megakadályozza a támadást a kormány székhelye, Debrecen ellen. Guyon az utóvédparancsnokként a Selmeci-szoros birtoklásáért vívott harcok során többször is vereséget szenvedett a Csorich vezette üldözőkkel. A bekerítés rémületét fenyegetett Görgey végül arra kényszerült, hogy kiűrtse a

bányavárosokat, s úgy döntött, hogy északra felé, az ellenség által megszállt Branyiszkói-hágón áttörve közelíti meg Kassát. A támadás vezetését Guyonra bízta, keze alá szándékosan a gyengébb zászlóaljokat adta, hogy ezek győzelme erősítse a harci morált.

A 758 méter magasán vezet, meredek terepen megközelíthető Branyiszkói-hágó tizenhárom kanyarulatát és szorosait a védők barikádokkal tették valóságos erődíjmenyű. Guyon annyira biztos volt a sikerben, hogy előre megírta győzelmi jelentését, s az 1849. február 5-i roham előtt rövid magyar-német nyelvű parancsot adott katonáinak: „Vorwärts dupla lénung, rückwärts kartács schiessen” - azaz ha elre mentek, dupla zsoldot, ha hátráltak, kartácsot kaptok.

A sajátos ösztönzést alkalmazta is, az első roham kudarcát követően a megfutamodó újoncok közé lövetett. A következő támadás élére maga állt, és diadalra vezette katonáit: az ellenséget szu-

ronnyal vetették ki egyik állásból a másik után. Este öt óra körül érkeztek a hegyre, és éjjelre foglalták el mind a huszonhárom állást: az út nyitva állt Eperjes felé. A szabadságharc egyik ragyogó katonái sikere után lehetséges volt a magyar seregek egyesülése, megindulhatott a győzedelmes tavaszi hadjárat.

Amikor 1849. március 3-án, a kápolnai csatavesztés után a tiszafüredi táborban zendülés tört ki a fővezér Dembinszky ellen, Guyon egyedülként állt a lengyel tábornok mellé. Ezzel persze kihívta Görgey haragját, aki immár fővezérként négy nappal később feloszlatta Guyon hadosztályát. Kossuth, aki maga sem volt harmonikus viszonyban Görgeyvel, néhány nappal később vezérnaggyá és az osztrákok által körülvárt komáromi vár főparancsnokává nevezte ki a branyiszkói győzelemért. Guyon regénybe illő kalandok után, az ostromlókon keresztül vágva jutott be az erősségbe, amelyet a felment seregek megérkezéséig védelmezett. Mivel azonban itt is ellentétbe került a katonai és polgári vezetéssel, Görgey május végén felmentette tisztségéből. A sértett Guyon elbocsátását kérte a szolgálatból, de Kossuth rábeszélésére a déli hadseregben, a bácskai hadtest parancsnokaként szolgált tovább. Július 14-én Kishegyesenél megverte Jellasicsot, de a titeli fennsík elleni támadása kudarcba fulladt. Az augusztus 9-i vesztes temesvári csatában Bem sebesülése után rövid időre volt az összehívott magyar hadtest főparancsnoka. A demoralizált sereget nem sikerült újrászerveznie, augusztus 18-án emigrált.

Már török területen, Vidinben Kossuth altábornaggyá léptette el a tábornokot, akit közben Pesten az osztrák hadbírósság impozitív (távollétében) halálra ítélt. Guyon áttért a muszlim hitre, és Kursid pasa néven török szolgálatba lépett. Damaszkuszban 1850-ben elfojtott egy felkelést, s úrrá lett az aleppói zendülésen is. A krími háború 1853. évi kitörése után az ázsiai hadszíntérre küldték, dolgozta ki az 1854. augusztusi kuruderei ütközet haditervét, amely a török csapatok fegyelmetlensége és a tisztek alkalmatlansága miatt kudarcba fulladt. 1855-ben Iszmáil pasa - azaz Kmety György honvédtábornok - társaságában hosszú ideig védte az oroszok ellen a Kaukázus lábainál fekvő karszi erődöt, annak feladása után pedig átvágták magukat az ostromlókon.

A török kormány végül udvari intrikák miatt visszahívta, halálát feltehetően mérgezés okozta 1856. október 11-én Isztambulban. Sírja a Haydarpasa temetőben van, a sírfelirat magyar szövege így szól: „Itt nyugszik Guyon Richárd gróf török fővezér-tábornok, Frankhon ivadéka, Angolhon születettje, Magyarhon vitéze”. (mult-kor.hu)

Nem kapott fizetést, ezért középső ujját küldte haza Afrikából Kittenberger Kálmán

Százharmincöt éve, 1881. október 10-én született Kittenberger Kálmán Afrika-kutató, vadász, győzelem, a magyar vadászirodalom klasszikusa. Még megírta az 1956-os múzeumi távollétét, amelyben az általa győzelemre jött anyag nagy része elpusztult, de megmaradt az igen értékes rovargyűjtemény, köztük számos új faj, amelyek egy részét Kittenbergerről nevezték el.

Szegény sorsú lúcai iparos család nyolcadik gyermeke volt. A helyi tanítóképzőben szerzett diplomát, ezután kisegítő preparátorként dolgozott a Nemzeti Múzeum állattárában, és beiratkozott a tanárképző főiskola matematika-természettudomány szakára. Fizetéséből a megélhetésre sem futotta. Kittenberger néha már az öngyilkosságot fontolgatta. Helyzete 1902-ben fordult jobbra, amikor a brassói havasok

szomszédságában fekvő Tatrangra került tanítónak. Megszerette ezt a helyet, ahol szenvedélyének, a vadászatnak is hódolhatott, mégis csak néhány hónapot töltött itt. Még ebben az évben valóra vált ugyanis nagy vágya: preparátorként részt vehetett Damaszkuszban a bácskai földbirtokos afrikai vadász-kirándulásán, s a Nemzeti Múzeumtól egy esztendői fizetést kapott. Kittenberger cserébe vállalta, hogy megfélemlítés ellenében állatokat gyűjt az intézmény állattára számára.

Az expedíció 1903 elején érkezett Afrikába, de Damaszkuszban hamarosan hazautazott, magára hagyva a maláriás, magas láztól szenvedő Kittenbergert. A vadász felgyógyulása után vadállatok befogásából tartotta fenn magát, és a megállapodásnak megfelelően sokáig a múzeum részére is feladta az értékes anyagokkal teli ládákat. Egy idő után ráunt, hogy fizetségül egy fillért sem kap, az itthoni reklamációra válaszul mérgezően jobb keze középső ujját küldte haza, amelyet egy oroszlan harapott le vadászat közben. (A formalinban maradt ujj ma is megvan.) A múzeum gyűjteményét így

is mintegy 60 ezer példánnyal, madarakkal, hüllőkkel, emlősökkel gyarapította 1904-es hazatéréseig.

Másodszor 1906-ban utazott Afrikába. Abesszíniában és a szinte teljesen feltáratlan Danakil-földön kutató, madártani megfigyeléseket is végzett. 1908-1912 között bejárta a Viktória-tó környékét, innen a Budapesti Állatkert részére nagy állománygyűjteménnyel tért haza. Az első világháború kitörésekor Ugandában vadászott, itt tartózkodott a magyar állampolgársága miatt az angol hatóságok, gyűjteményét elkobozták, Indiába internálták. A hadifogságból 1919-ben szabadult, hazatérően Nagymaroson telepedett le.

1920-ban lett a Nimród vadászújság szerkesztője és több természettudományi szaklap munkatársa. Utolsó afrikai útján, 1926-1929 között Belga-Kongóban és Ugandában nagyemlékű példányokra vadászott a Nemzeti Múzeum számára. 1930-ban sikertelenül pályázott a Fővárosi Állatkert igazgatói állására. Afrikai éveiről fordulatokban bonyolult, rendkívül olvasmányos könyveiben emlékezett meg.

Még megírta az 1956-os múzeumi távollétét, amelyben az általa győzelemre jött anyag nagy része elpusztult, de megmaradt az igen értékes rovargyűjtemény, köztük számos új faj, amelyek egy részét Kittenbergerről nevezték el. Egészségi állapota ezután fokozatosan romlott, halálát agyvérzés okozta 1958. január 4-én. (mult-kor.hu)

INNEN ONNAN

A Boeing érne el els ként a Marsra

Err l beszélt a cég els embere, aki szerint az rturizmus jelenti az els lépést. A Boeing évtizedek óta jelen van az rkutatás területén, annak idején például k szállították le a Saturn V rakéta els fokozatát – ez azóta is vezeti az amerikai rakéták rangsorát, mint a leger sebb fejlesztés. Napjainkban több eltér projektben is dolgoznak, így részt vesznek a NASA Commercial Crew programjában, de a Virgin Galactic r-

repül jét magasba emel 747-es utaszállító is t lük származik. Dennis Muilenburg, a cég vezérigazgatója, az Atlantic magazin által a hónap elején megrendezett eseményen arról beszélt, hogy szerint a Marsra is els ként jutnak majd el, megelő zve a SpaceX-et, amelynek els embere nemrég tartott nagyobb sajtótájékoztatót a hosszabb távú tervek r l. A vörös bolygóra a Boeing által gyártott rakéta juttathatja majd el az els rhajósokat, ez azonban még odébb van, hiszen az els lépést az rturizmus elterjedése jelenti majd. Ennek keretében az ISS mellé több tucat kisebb-nagyobb állomás, rhotel stb. sorakozna fel, bár ez is több évtizedet vesz majd igénybe. A hiperszonikus repül k megjelenése kiegészíti ezt a területet, ennek révén ugyanis jóval rövidebb, mindössze 2 órás utak révén is lehet vé vál-

KERESZT- REJTVÉNY

Nem etikus!

VÍZSZINTES: 1. Léautaud gondolatának els része. 13. Er s szálat tartalmazó. 14. Éles hangot hallat. 15. Ilyen szó is van. 16. Le. 17. Híres Afrika-kutató (Sámuel). 19. Magához tér. 20. Bajban a vezér. 22. Mosópormárka. 23. Az eb olykor ... lábát (Páskándi). 24. Izmir lakói! 25. Autonóm Terület (röv.). 27. Tüzel. 28. Szamárfülek! 29. Próba a dinnyén. 30. Nagyön kicsi. 32. ... én szeretek (Kooós János). 34. Oldalt szebb! 36. Zambia f - városa. 38. Nyugati-gót király. 40. Csodálkozik. 41. Rádiólokátor. 43. Helyet foglal. 45. Teljesítménymér m szer. 47. Idegen n i név. 49. Savmaradék! 51. Olimpiai-bajnok, olasz kardvívó (Nedo). 52. Restell. 53. Van aki hegyezi! 55. Kínai hossz mérték. 56. Kutya. 57. ... ipso; eredend en. 58. Mi ...?; Samuel Beckett m ve. 59. Hanga. 61. Tíz a köbön. 63. Megszóltás. 65. El tagként cukor a jelentése. 66. Erre a helyre tud nézni. 68. A fel-

na a kontinensek összekapcsolása. A Boeing saját fejlesztése, az X-51A WaveRider, a hangsebesség ötszörösével repült még 2013-ban, de a lehet - ségeket sokkal jobban megmutatja a Lockheed Martin által kifejlesztett Falcon Hypersonic Technology Vehicle 2, amely azzal a céllal készül, hogy Mach 20 sebességgel száguldjon, ami azt jelentené, hogy New York és Los Angeles között alig 12 percig tartana a tulajdonképpeni út. Természetesen itt még szükség lesz a fejlesztések véglegesítésére, valamint a költségek jelentős mérték leszorítására, de mindez már nem tartozik a tudományos fantasztikum világába. A Boeing és a SpaceX között zajló verseny még évekig biztosan nem d l el, itt igazán csak a következő évtized végére derülhet ki, hogy melyikük tudta betartani a korai ígéreteket. (sg)

Hamarosan gyógyíthatóvá válik az AIDS?

A legújabb brit kutatások közel járnak ahhoz, hogy a HIV-vírus felett gy zelmet arasson több évtized után az orvostudomány. Egy brit kutatócsoport egy olyan egyedülálló kísérlet sorozatot hajtott nemrég végre 50 fert zött bevonásával, amelyben az egyik alany, egy 44 éves férfi véráramából a kezelések hatására elt nt a gyilkos kór nyoma. Ha a további vérvételek is ezt az eredményt mutatják, akkor hamarosan kijelenthet vé válik, hogy lesz a második beteg, aki mondhatni „újjaszületik”, felépül a HIV-fert zésből. Bár még korai kijelenteni, hogy az AIDS teljes mértékben gyógyítható, de az tény, hogy a tudomány egyre közelebb férk zik a végs megoldáshoz. Még jó pár vizsgálat és kísérlet szükséges azonban ahhoz, hogy valóban elmondhassák a szakemberek, hogy zték az eddig halálos betegségként számon tartott, az immunrendszer teljesen leépít , vérés nemi érintkezés útján terjed kórt. A britek által tesztelt terápia két fázisból áll. Az els szakaszban a vakcina felismeri a HIV-vírus által fert zött sejteket, és igyekszik azokat elpusztítani, míg a második etapban a szer aktiválja

az úgynevezett T-sejteket, amelyek bekapcsolják az immunrendszer védekező mechanizmusát. A módszer forradalmi voltát az adja, hogy a nyugvó sejtek id ben jeleznek a szervezetnek, hogy lépjen fel a „behatolókkal” szemben, és akadályozza meg a kór rombolását. Eddig csodával határos módon egy férfi, bizonyos Timothy Brown gyógyult ki a HIV-b l egy ssejt transzplantációnak köszönhetően. A kutatásban jelenleg öt angol egyetem csoportjait is bevonták, így az öt különböző csoportban kapott eredmények összehasonlításával remélhetőleg legtörténelmi elrelépés következik be a tudomány történetében, és az emberiség megszabadul a sokak által rettegett diagnózis tényét l is. (Petofilive/Telegraph)

A japánok már a 8. században nyomták az agyelszívést

B 1000 évvel ezel tt Japán „komopolitább” volt, mint eddig gondolták, a 8. században például egy perzsa tudós is dolgozott a kormányknak – alapították meg japán régészek. Egy, a régi f városban, Narában az 1960-as években talált fadarab tüzetesebb vizsgálata vezette a kutatókat erre a következtetésre. Az infravörös képalkotással a közelmúltban elvégzett újabb

vizsgálat olvashatóvá tett egy korábban láthatatlan feliratot, amely szerint egy perzsa férfi is a 700-as években Narában székel japán kormány szolgálatában állt. A papír megjelenése el tt Japánban gyakran használtak fadarabokat írásra. A perzsa férfi a funkcionáriusokat oktató akadémián dolgozott. Talán matematikát tanított, olyan tudományát, amelyben a perzsák köz tudományban jók voltak – ismertette a friss vizsgálatok eredményét Vatanabe Akihiro, a narai kulturális javak kuta-

tóintézetének munkatársa. Bár korábbi kutatások is találták nyomát a 7. századig visszanyúló japán-perzsa kapcsolatoknak, ez az els konkrét bizonyíték arra, hogy a régmúltban valaki olyan távoli országból érkezett Japánba dolgozni, mint Perzsa – mondta Vatanabe. A kutató szerint a felfedezés arra enged következtetni, hogy Nara „komopolita város volt, ahol egyenl en bántak a külföldiekkel”. A Honsú szigetén fekvő város 710-t l 784-ig volt Japán f városa, utána Kiotóba helyezték át a kormány székhelyét. (mti)

Ingyenes vasúti bérletet biztosítana az EP minden fiatalnak a 18. születésnapján

Ingyenes Interrail, nemzetközi vasúti bérletet biztosítanának az Európai Parlament képviselői minden 18. életévét betöltött európai fiatalnak születésnapján - írta az Európai Parlament sajtószolgálat. A képviselők az Interrail bérlet segítségével a kevesebb üvegházhatású gázt kibocsátó közlekedési eszközök használatát népszerűsítik, emellett lehet séget szeretnének biztosítani a fiataloknak arra, hogy olcsóbban be tudják járni Európát és megismerhessék más országok kultúráját. A tájékoztatás szerint Violeta Bulc közlekedésügyi uniósi biztos támogatja az EP javaslatát és elmondta, hogy az Európai Bizottság megvizsgálja, hogyan lehetne el teremteni a megfelelő forrást a kezdeményezéshez. Azon tagállamok esetében, amelyek nem részei az Interrail hálózatnak (Málta, Ciprus, Észtország, Litvánia és Lettország), az EP-képviselő szerint megfontolandó a buszhálózat, vagy komphálózat bevonása. Az Interrail bérletet minden évben mintegy 300 ezer fiatal használja, ára jelenleg 20 eurótól akár 400 euróig is terjedhet. A bérlettel egy meghatározott időszakon belül ingyen utazhatnak a fiatalok Magyarországtól Norvégiaig, Lengyelországtól Portugáliáig bárhol Európában, és maguk határozzák meg az útvonalat. (mti)

1	2	3	4	5	6	L	7	8	9	10	M	11	12	R
13							14					15		
16				17		18					19			
20			21		22					23				
24			25	26		27			28			29		
		30				31			32		33	34	35	
36	37						38					39		
40					41	42					43		44	
		45		46					47	48				
49	50		51					52						
53		54		55			56			57			58	
59			60			61			62		63	64		
65					66					67		68		
69				70						71		72		
Ö			S							N				

Szerkesztette: Csatlós János

Proiect realizat cu sprijinul Municipiului Baia Mare prin programul de finan are nerambursabil în anul 2016. Con inutul acestui material nu reprezint în mod necesar pozi ia oficial a finan atorului. Acest material se distribuie GRATUIT.

HUMOR-ZSÁK

Két szözi beszélget:
 - Mit csinálsz?
 - Hajat mosok!
 - De víz nélkül?
 - Persze, mert az van ráírva a samponra, hogy „Száráz hajra!”

Az orvos, a természettudós és a politikus vitatkozik, hogy kinek a mestersége volt el bb:
 - Az orvostudomány már az emberiség megjelenése óta létezik - mondja az orvos.
 - A dinoszauruszok már az emberiség megjelenése el tt léteztek, el tte csak a nagy káosz volt - mondja a természettudós.
 Erre megszólal a politikus:
 - És mit gondoltok, ki okozta a káoszt?

- És miért akar Magyarországon letelepedni? - kérdezi a bevándorlási hivatal tisztviselője a „migráncs”-ot.
 - Nagyon egyszer . Békésen akarok élni és becsületes munkát végezni.
 - Jöhet! Ezen a két területen nálunk még nincs túlszűfoltás.

Pénzügyi tanácsadónál:
 - Mondja, ha így takarékoskodom, mint eddig, mennyi jöhet össze, mire nyugdíjas leszek?
 - Egymillió forint adósság.

- Mi a különbség a pszichopata és a pszichiáter között?
 - A pszichopata fellegrákokat épít, a pszichiáter pedig beszédi a laktbért.

Szilvafa alatt fekszik a székely gazda és a fia. Egy arra járó megkérdezi:
 - Mit csinálnak?
 - Szilvát szedünk.
 - Fekve? Mégis hogyan?
 - Ha fúj a szél, rázza az ágakat, és leesik a szilva. Mi pedig megesszük.
 - És ha nem fúj a szél?
 - Akkor rossz a termés...

Egy házaspár hazafelé autóz az éjszakában. Megszólal a férj:
 - Ajjaj, ebb l még baj lehet! Nagyon gyenge a világtásom!
 - De Béla, hiszen most adtam pénzt új gyertyákra!

Két igazi arisztokratát akasztás általi halálra ítélnék; a bitófa alatt egyik odaszól a másiknak:
 - Te, mi itt a szokás? Kell ezeknek borravalót adni?

- Drágám, nem lehetne mégis elvetetni ezt a gyereket?
 - Na de Lajos, már elmúlt 10 éves!
 - Akkor legalább azt a rohadt heged jét?

- Apa, mi a különbség a biztos és a bizalmas között?
 - Mindjárt elmagyarázom. Az, hogy te az én fiam vagy, az biztos ügy. Az, hogy a barátod, Feri is az én fiam, az pedig bizalmas ügy.

Fiatalkor házaspár csúnyán összeszevesznek. Az asszonyka csomagol. A férje megkérdezi:
 - Hát te hová készülsz?
 - Haza megyek anyámhoz.
 - Menj csak!
 - Jó, de veled együtt jövök vissza!

- Mi a különbség egy terrorista meg egy menstruáló n között?
 - ???
 - A terroristával lehet tárgyalni.

Nyúl házaspár ül a varieté első sorában, és nagy érdeklődéssel figyelik, hogyan varázsol el a b vész a cilinderb l egy csomó kis nyuszt. Nyúlmama odahajol a férjéhez:
 - Ügyes, ügyes, de én valahogy jobban szeretem, ahogy mi csináljuk.

A m t ben egy asszony fekszik, majdnem kész az operáció, amikor megcsörren a telefon. A n vér felveszi, majd odaszól az orvosnak:
 - Doktor úr, a páciens férje van a vonalban. Azt kéri, hogy ha van elég cérnánk, a felesége száját is varrjuk össze.

- Két elkerülhetetlen dolog van ezen a világon!
 - ???
 - Az öregedés és az adófizetés.

A biológus tanár a vérkeringésről magyaráz:
 - Tudjátok, gyerekek, ha fejre álltok, a fejetekbe száll a vér, és ett l az arcotok piros lesz.
 - És hogy van az, tanár úr - kérdezi az egyik fiú -, hogy ha a talpunkon állunk, nem megy a lábunkba a vér?
 - Mert a lábatok nem üres!

Egy tanárn és egy tanár beszélget. Azt mondja a tanár:
 - Nem akar velem randizni?
 - Maga nem túl öreg hozzá, tanár úr?
 - Már miért lennék öreg magához?
 - Hát, mert maga mondta, hogy már Cesart is tanította.

- Ezt a levelet Kecskemétre akarom küldeni. Jó bélyeget tettem rá?
 - Igen, s t, 5 forinttal drágábbat is, mint kellett volna.
 - Te jó ég! Akkor ez a levél most tovább megy?

A sz ke n vesz egy vibrátort. Alig várja, hogy haza érjen vele. Otthon bekapcsolja, és így szól:
 - Ne remegi, kicsim, nekem is ez az első alkalom!

Egy fiú meghallja, hogy apja, nagypapja és a dédnagypapja is a 21. születésnapját azzal ünnepelte, hogy a saját lábán ment át a falu végén található tavon. Gondolja, hogy ezek szerint a családban apáról-fiúra száll a vízen járás képessége, ezért kitalálja, hogy a 21-ik születésnapján is átgyalogol a tavon.

A nagy napon az öccsével beülnek egy csónakba és beveznek a tó közepére. Itt a fiú kilép a csónakból, ám egyb l elsüllyed. Mikor nagy nehezen az öccse kihúzza a vízb l, egyb l szalad a nagyjához panaszkodni.
 - Nagyi, hogy van az, hogy apám is tudott a születésnapján a vízen járni, a nagypapám is és a dédnagypapám is, én meg nem tudok? Valami átok ül rajtam?

A nagyjanya leülteti, és elkezdi mesélni neki:
 - Tudod, kisunokám, ennek egyetlen nagy oka van. Apád, nagypapád és a dédnagypapád is januárban született, te pedig júliusban...

Van különbség barna és fehér cukor között?

Sok tévhit kering az interneten azzal kapcsolatban, van-e különbség valójában a barna és a fehér cukor között. Ne keressétek tovább, szerknk, az *Egy szakács naplója* blog írója most elárulja nekünk az igazságot.

Mi a különbség?

Talán már találkoztunk több receptben is barna cukorral, amit aztán egy legyintés keretében helyettesítettünk is rögtön fehér cukorral, mondván: a cukor az cukor. Jól tettük?

Ahhoz, hogy megértsük a különbséget a különböző cukorfajták között, meg kell néznünk, hogyan is készül a cukor. Talán sokunknak rémlik valami a középiskolai földrajz, és kémia órák tananyagából. Cukorrépa, vagy nádcukor? Melasz, méz, cukor. A gyártás folyamata leegyszerűsítve: a cukorrépat megmosják, majd felszeletelik, és meleg vízbe teszik, hogy egy cukros oldat jöjjön létre, majd a répából kiperéselik az utolsó cseppig a cukrot, és ehhez a vizes-cukros oldathoz adnak egy jó adag mésztejet, illetve széndioxidot, ami segít megtisztítani az esetleges szennyeződésektől. Az oldatból aztán alacsony nyomás alatt elpárologtatják a vizet, és egy centrifuga segítségével kiszűrik a kristályokat az oldatból. Ebből a tisztított oldatból kinyert kristályokat ismerjük cukor néven, míg a visszamaradt oldatot melasz néven. A kristálycukrot jól ismerjük, de miért barna a barna cukor?

Barna cukor

A barna cukor ugyanúgy cukorrépából készül, viszont a feldolgozás során nem teljesen tisztítják meg a kristályokat a melasztól, ennek köszönheti a barnás színt, és karakteres ízt. Sokszor a barna cukrot fehér cukorból készítik, nádmelasz utólagos adagolásával. Ha a cukorkristályokat utólag színezték meg, a cukor "pergés szem" lesz, míg ha nem választották el teljesen a melasztól, tapintásra ragacsos, nedves a cukor, és sokszor nagyobb csomókba áll össze. A melasznak köszönhetően a barna cukornak van egy karakteres íze az "édes" íz mellett, így szerintem kár kihagyni a receptekből. Mogyorós, magvas süteményekhez remekül passzol a barna cukor íze, és sokszor színben is szebb eredményt kaphatunk, ha áldozunk plusz 100-200 forintot a barna cukorra.

Hogy egészségesebb-e mint a fehér cukor?

Rengeteg életmód magazinban olvashatjuk, hogy használjunk barna cukrot, mert egészségesebb mint a fehér, kevesebb kalóriát tartalmaz, több ásványi anyagot. Az igazat megvallva: barna cukor és fehér cukor között nincs nagy különbség, mivel mindkettő ugyanabból az alapanyagból indul ki, sőt az eljárás is 90%-ig megegyezik, kizárólag a végén van különbség a két cukorban. A barna cukor kicsivel kevesebb kalóriát tartalmaz, mint a fehér társa, de ezt leszámítva semmivel se egészségesebb az egyik a másikonál. Ellenben a nyírfacukorral, ami egészségesebb. Csak éppenséggel nem cukor, hanem cukoralkohol, így az összehasonlítás nem állja meg a helyét. De erről majd máskor. (*femcafe.hu*)

Megjelent az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2017-es falinaptára

Ára 15 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

Megjelent az Erdélyi Gyopár idei 5. lapszáma

Agentia de Turism
Mara International Tour
Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

- **Senior Voyage:** (7 éjszaka szállás, félpanziós ellátás 4 csillagos szállodában, repülővel, 390 eurótól)
- Costa del Sol, Malaga, Szicília, Nápoly, Toszkána, Portugália, Dubaj
- **Gyógykezelések** romániai fürdőhelyekre
- 1 hetes kezelés 400 lej (6 éjszaka szállás, reggeli, napi 3 kezelés)
- 10 napos gyógykezelés 880 lej (9 éjszaka szállás, teljes ellátás, napi 3 kezelés)
- **Karácsonyi vásár** (indulás autóbusszal Nagybányáról vagy Kolozsvárról): Budapest - Bécs 100 euró, Krakkó 125 euró, Prága 125 euró, Budapest - Pozsony - Prága - Drezda 180 euró
- **Szilveszter 2017 itthon és külföldön**

További részletek a www.mara-tour.ro honlapon

EKE-bakancs

Tisztelettel meghívjuk önt egy különleges túrasorozatra, melyen lehet sége adódik megismerni Erdélyt, ezernyi csodájával, erdejével, mezejével és lakóival együtt.

Utazásra hívjuk, mely során az id ben is barangolhat: maivá válik a történelem, és a jelent fürkészve beleláthat a jövőbe is. Abba a világba, ahol a természetjárás, a honismeret és a környezetvédelem az alapérték. Amit hoznia kell magával, az a kíváncsisága és lelkének nyitottsága, valamint több pár bakancs: egy, amelyik lábát óvja, és egy, amelyik útítárs lesz, eligazító az útkeresztes déseknel.

Ezt ki ne felejtse hátizsákjából! Válasszon hát útirányt, és bakancsot hozzá az Erdélyi Kárpát-Egyesület már megjelent négy kötetéből, az EKE-bakancs sorozatból!

A kiadványsorozat első négy része: **Barangolások a Remetei-sziklaszoros és a Bedell környékén** / **Barangolások Brassó környékén** / **Barangolások a Központi- és Észak-Hargitán** / **Barangolások Várfalva községben és környékén.**

Ára 12 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

EKE-memóriakártyák

El tudja képzelni, hogy gyereke nem csak a számítógépet ült, hanem a közös játék, a természet és a hasznos tudás felé kacsingat? Van rá mód, hozzá pedig eszközt kínál az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Az EKE-memóriakártya ennek a kulcsa, mellyel játszva ismerhetik meg kicsik és nagyok Erdély szépségeit, természeti tájait, nevezetes építményeit, az állat- és növényvilág színe-javát. És a kártyázás csak a kezdet, melynek folytatása a vágy: él ben is megismerni az erdélyi csodákat. És ezzel minden szülő egyetérthet, hisz alapvető kötelességünk értékeink átadása gyerekeinknek. Ára 7 lej.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület legújabb kiadványait (**Erdélyi Gyopár**, **EKE-füzetek**, **falinaptár**, illetve **EKE-memóriakártyák**) keresse az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban, illetve megrendelhetők az eke@eke.ma címen.

APRÓHIRDETÉSEK

- FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi GY JT VÁSÁROLOK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, falórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.
- Eladó jó állapotban lévő ifjúsági bútor. Telefon: 0749-095 043

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvér, apa és nagyapa
KREMMER JÁNOS
folyó hó 6-án 59 éves korában hirtelen elhunyt. Október 8-án helyeztük örök nyugalomra.
Köszönet mindazoknak, akik a nehéz percekben mellettünk voltak, szeretett halottunk sírjára a kegyelet virágait helyezték.
A gyászoló család

MEGEMLEKEZÉS

Kilenc év után sápad már a kép /
Nem szagat már a zokogás / Szívünkbe vésvé marad, ami szép / Mind közelebb van a találkozás.
Soha el nem múló szeretettel emlékezünk a költő
TÉGLÁS IMRÉRE
aki kilenc éve (október 14.) költözött el az örök hazába.
Bánatos felesége és gyermekei

RÉSZVÉTVNYILVÁNÍTÁS

A nagybányai Lendvai Márton Színjátszó Kör tagjai szinte részvétüket fejezik ki Józsa András tagtársuknak és osztoznak mély fájdalmában, amelyet szeretett édesanyja elhunyt okozott.
Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

Vásárosnamény

2016. október 27.

Információ: 0747017580
CSOMA BEA

HIRDESSZEN

a Bányavidéki
Új Szóban!

IF IOSIP ANGELA TEMETKEZÉSI VÁLLALAT – Non Stop –

Koporsók, szállítás és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK: 0262-215863; 0362-409464;
0745-337534; 0753-464805

Boby Temetkezési
Vállalkozás
Teljes körű
temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET
nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat
Nagybánya, Páci tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei. Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetről. Ne hagyjuk elveszni, szétszóródni ezeket a kincseket. Rizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, vagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

FOTÓ ÉS VIDEÓ EGY HELYEN!

VARDEA
FOTÓ - VIDEO - DESIGN

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro

GYÓGYTORNA – minden kedden
16.30 és 17.45 órától a Teleki Házban!

Megszületett a rendelet: teljes mértékben elszámolják a diákok ingázását

Teljes mértékben megtéríti az állam az 50 km-es távon belül ingázó diákok utazási költségeit - a kormány szerdán fogadta el az ezt el író rendeletet. Liviu Iolu szöveg szerinti az intézkedés célja az iskola-elhagyás visszaszorítása.

A kormányzóhangsúlyozta, 2013-tól a tanulók ingázási költségeinek támogatására szánt pénzalapot lesz kitétték, így eddig kevés esetben volt lehetőség az utazási bérletek teljes árának visszafizetésére. „Országos szinten átlagban 18 kilométeres távon ingáznak a diákok. Egy havi autóbüszbérlet ára erre a távolságra hozzávetőlegesen 150 lej. Ebből az összegből az eddig 56 lejt kapott vissza a diák, így csaknem 100 lejt a családi költségvetésből kellett biztosítani ahhoz, hogy iskolába jár-

hasson” - fogalmazott Iolu. A rendelettel most már száz százalékban megtérítik a kiadásokat. A kormányzóhangsúlyozta, hogy a 2015-2016-os tanévben országosan több mint 125 ezerre tehető az ingázó tanulók számára.

Király András oktatási államtitkár korábban a Maszrolnak úgy fogalmazott, hogy amennyiben a rendeletet ebben a hónapban elfogadják, nem kizárt, hogy már a szeptemberi utazási költségeket teljes mértékben megtérítik.
(maszol.ro)

A kitett szemét mennyisége alapján fogunk fizetni?

A kidobott hulladékmennyiség alapján történő fizetési rendszer opcionális bevezetéséről döntött a kormány. Az annyit fizetsz, amennyit szemetelsz elven alapuló rendszer lényege a szelektív hulladékgyűjtés, illetve az újrahasznosítás ösztönzése.

A szerdán elfogadott sürgősségi rendelet módosítja a hulladékgazdálkodás szabályozó, 2011. évi 211-es törvényt, és átülteti a hazai törvénykezésbe a vo-

natkozó európai uniós direktívát. A rendelet azonban nem kötelező jellegű, csak opcionálisan kínálják fel ezt a módszert az önkormányzatoknak.

Az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat adatai szerint 2013-ban Romániában a hulladék mindössze 4,3%-át hasznosították újra. Az uniós stratégia szerint 2020-ig a felgyűlt hulladék felét újra kell hasznosítani a tagországoknak. (Agerpres)

Várunk a táncházba!

Megkezdött a Táncház a Teleki Magyar Házban! Az új órarend szerint

- 17-18 óra között - az óvodásokat és előkészítő osztályosokat,
  - 18-19 óra között - a kisiskolásokat,
  - 19-20 óra között pedig - a nagyobbakat várjuk.
- Oktatók: Kása Zsolt és Kása Melinda Szatmárnémetiben. A felnevelés táncházát később indítjuk!

TELEKI HÁZ
MAGYAR HÁZ

NYITVATARTÁS

Hétfő - péntek - 15-21 óra között
Szombaton - 11-21 óra között

TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.

Népszerű régi és új tervezés

NAGYBÁNYA -PÓLÓK

a Teleki Házban

– többféle színben és méretben –

Megvásárlásukkal az intézmény működését is segíthetik!

Nagybánya és környéke

A Bányavidék történelme, legfontosabb turisztikai látnivalóinak, emlékhelyeinek leírása, Színérváraljútól Kapnikbányáig.
Megvásárolható a Teleki Magyar Házban.

Kivívták a magyar röpisek az Eb-részvételt a románok ellen

A magyar női röplabda-válogatott aranysejttben 4-1-re legyőzte a román csapatot az Európa-bajnoki pótszelejtező vasárnapi, érdei visszavágóján, ezzel kijutott a jövő évi, grúziai és azerbajdzsáni kontinensviadalra.

A magyar válogatott a múlt szombati első mérkőzésen három játszmában kapott ki, de mivel a szabályok értelmében a 3-0-s és a 3-1-es győzelem azonos értékű, az Érd Arénában 4-0-ra vagy 4-1-re – azaz mindenképpen aranysejttben – kellett nyernie a továbbjutáshoz.

A magyar csapat gyorsan nehéz helyzetbe hozta magát, hiszen az első játszmában rengeteg pontot „ajándékozott” a vendégeknél, akik így 29 perc alatt karnyújtásnyi közelségbe kerültek az Eb-részvételtől. A második játszma feljött a magyar válogatott, és először a találkozó folyamán megszerezte a vezetést, az első technikai szünethez érve pedig öt pont volt az előnye (8-3). A harmadik felvonás rendkívül magas szintű labdamenetekkel, kiélezett pontokkal kezdődött, ezt követően sokáig fejfejjel haladtak.

A negyedik játszmában továbbra is szoros csatát vívtak egymással a felek, az első technikai szünethez kétpontos hazai előnyrel érkeztek meg a csapatok. A magyarok lendületbe jöttek és 13-9-

re elhúztak, és összességében magabiztosan nyerték a szettet. A szabályok értelmében így egy 15 pontig tartó, mindent eldöntő aranysejttben döntött az Eb-szereplés: a közönség extázisban tombolt, a magyar csapat pedig nagyszerűen küzdött, az első technikai szünetben már 5-2-re vezetett. A különbség maradt, *Dobi Edina* blokkjával pedig öt pontra került a csapat a bravúrtól (10-6). A románok azonban egy nagy sorozattal háromszor is egy pontra feljöttek (11-10, 12-11, 13-12), majd utol is érték a hazaiakat.

Szakmáry Gréta ütése után először a magyarok nyithattak az Eb-szereplésért, és egy elképesztő labdamenet végén *Szakmáry* újabb bombája román kézre került az oldalvonal mellé pattant, ez pedig Magyarország továbbjutását jelentette. A magyarok tavaly 28 év szünet után szerepeltek újra az Eb-n, akkor Belgiumban a nyolcadöntőig jutottak.

Európa-bajnoki pótszelejtező, visszavágó: Magyarország-Románia 4-1 (-14, 22, 25, 19, 13) - aranyjátelmében (MTI)

Szuzukában növelte összetettbeli előnyét Nico Rosberg

Az életrajzrajtoló Nico Rosberg (Mercedes) nyerte meg vasárnap a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokság Japán Nagydíját Max Verstappen (Red Bull) és Lewis Hamilton (Mercedes) előtt.

Szuzukai sikerével a német pilóta 33 pontra növelte összetettbeli előnyét a címvédő Hamilton előtt, ezért *Niki Lauda* Mercedes-főnök már csak akkor lát esélyt a brit fordítására, ha a listavezető valamelyikén a hátralevő négy futam valamelyikén. Rosberg eközben még óvatosan megjegyezte, hogy „messze van a vége”, és tetemes előnye dacára sem áll szándékában változtatni az eddig bevált versenyzési szokásán. „Hiba lenne most másképp állni a futamokhoz” – mutatott rá a Japán Nagydíj után.

A dobogósok mögött a két ferraris, *Sebastian Vettel*, *Kimi Räikkönen* sorrendben a negyedik és az ötödik helyen zárt, megelőzve a még pontszerző *Daniel Ricciardót* (Red Bull), *Sergio Pérezet* (Force India), *Nico Hülkenberget* (Force India), *Felipe Massát* (Williams) és *Valtteri Bottast* (Williams). Az egyéni összetettben *Ricciardo* még így is a harmadik helyen maradt, *Räikkönen* és *Vettel* közé pedig befurakodott *Verstappen* – az ötödik helyre. A konstruktorok versenyében a Mercedes már biztosította a címvédését, míg mögötte a Red Bull (385) és a Ferrari (335) a második helyért maradt harcban.

(MTI)

Meglopták a román válogatott tagjait Kazahsztánban

Tolvajok törtek be a Kazahsztánban tartózkodó román labdarúgó-válogatott tagjainak hotelszobáiba. A dolce-sport.ro jelentése szerint az egyelőre ismeretlen tettesek körülbelül 12 játékostól loptak el 50 és 300 euró közötti összeget, a csapat egyik masszrének pedig a táblagépet is el.

A játékosok kedden a kelet-európai idő szerint 19 órakor kezdődő vb-selejtezőre érlelt edzéssel hangoltak az első csarnokban, ekkor történtek a nem kívánt esetek.

Románia labdarúgó-válogatottja néhány napja kiütéses győzelmet aratott Örményországban. Az asztalani selejtező már csak a körülmények miatt nem hézgnek ígérkezett, a fagyos hőmérséklet mellett a műfüves pálya is keresztbe tett a román válogatottnak. A végered-

mény 0-0 lett.

A kazah válogatott kiszámíthatatlan, a vb-selejtező első fordulójában a „sasok” 2-2-es döntetlent játszottak hazai pályán a lengyelekkel, majd Montenegroban csúnyán kikaptak, 5-0 lett a végeredmény.

(Maszol)

**Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR**

Labdarúgó VB 2018 - Selejtezők - Európai-zóna

Második és harmadik kör

Október 6 - 11. között folytatódtak a 2018-ban Oroszországban megrendezendő labdarúgó világbajnokság selejtező mérkőzései.

Íme az Európai - zóna csoportmérkőzéseinek eredményei:

CSÜTÖRTÖKÖN

Koszovó-Horvátország 0 - 6
Izland-Finnország 3 - 2
Törökország-Ukrajna 2 - 2
Ausztria-Wales 2 - 2
Írország-Grúzia 1 - 0
Moldovai Köztársaság-Szerbia 0 - 3
Olaszország-Spanyolország 1 - 1
Liechtenstein-Albánia 0 - 2
Macedónia-Izrael 1 - 2

PÉNTEKEN

Portugália-Andorra 6 - 0
Magyarország-Svájc 2 - 3
Lettország-Feröer-szigetek 0 - 2
Belgium-Bosznia-Hercegovina 4 - 0
Görögország-Ciprus 2 - 0
Hollandia-Fehéroroszország 4 - 1
Franciaország-Bulgária 4 - 1
Luxemburg-Svédország 0 - 1
Észtország-Gibraltár 4 - 0

SZOMBATON

Azerbajdzsán-Norvégia 1 - 0
Anglia-Málta 2 - 0
Montenegró-Kazahsztán 5 - 0
Örményország-Románia 0 - 5
Lengyelország-Dánia 3 - 2

Németország-Csehország 3 - 0
Észak-Írország-San Marino 3 - 0
Skócia-Litvánia 1 - 1
Szlovénia-Szlovákia 1 - 0

VASÁRNAP

Wales-Grúzia 1-1
Moldova - Írország 1 - 3
Szerbia - Ausztria 3 - 2
Macedónia - Olaszország 2 - 3
Albánia - Spanyolország 0 - 2
Izrael - Liechtenstein 2 - 1
Izland - Törökország 2 - 0
Finnország - Horvátország 0 - 1
Ukrajna - Koszovó 3 - 0

HÉTFŐN

Bosznia-Hercegovina - Ciprus 2 - 0
Észtország - Görögország 0 - 2
Gibraltár - Belgium 0 - 6
Hollandia - Franciaország 0 - 1
Svédország - Bulgária 3 - 0
Fehéroroszország - Luxemburg 1 - 1
Lettország - Magyarország 0 - 2
Feröer-szigetek - Portugália 0 - 6
Andorra - Svájc 1 - 2

KEDDEN

Kazahsztán - Románia 0 - 0
Dánia - Montenegró 0 - 1
Lengyelország - Örményország 2 - 1
Csehország - Azerbajdzsán 0 - 0
Németország - Észak-Írország 2 - 0
Norvégia - San Marino 4 - 1
Litvánia - Málta 2 - 0
Szlovákia - Skócia 3 - 0
Szlovénia - Anglia 0 - 0